

Voices through Water

Sada nástrojů pro kreativní a aktivistické metodiky

Co-funded by
the European Union

Číslo projektu: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo OeAD-GmbH. Evropská unie ani OeAD-GmbH za ně nemohou nést odpovědnost.

Voices through water © je licencováno pod
[Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Obrazy útlaku

Umělecká

Jedná se o cvičení obrazového divadla, které účastníkům umožňuje využít své znalosti a názory na konkrétní téma k vytvoření vizuálních obrazů a krátkých scén na dané téma.

Cílová skupina

Mladí lidé od 15 let

10–20 osob

Potřebný čas

60–90 min

Prostředí

Vnitřní nebo venkovní prostor dostatečně velký pro samostatnou práci 2–4 skupin.

Materiály

Flipchart a fixy na shrnutí výsledků nebo klíčových slov

Cíl/záměr

Cílem této aktivity je prozkoumat témata útlaku a využít znalostí a kreativity zúčastněných k vytvoření obrazů a jednoduchých scén, které znázorňují, zkoumají a diskutují různé formy útlaku s ohledem na jejich příčiny a možná řešení.

Podrobný návod

Krok 1 – 10 min

Účastníci se procházejí volně po prostoru. Facilitující hlasitě vyjmenovává různé postavy související s různými typy útlaku (např. matka, otec, dítě, policista, aktivistka, uprchlice atd.). Pokaždé, když pojmenuje nějakou postavu, facilitující tleskne a všichni účastníci co nejdříve vytvoří ze svého těla pózu zobrazující tuto postavu. Neměli by nad tím příliš přemýšlet: socha by měla být jejich první obrazovou asociací. Jakmile účastníci pózu vytvoří a znehybní, rozhlédnou se kolem sebe, aby viděli, jaké pózy vytvořili ostatní.

Krok 2 – 10 min

Facilitující vede krátkou diskuzi o vzniklých obrazech/pózách, např.: Všimli jste si nějakých podobností nebo rozdílů? Čím by to mohlo být? Účastníci mohou sdílet své dojmy a asociace.

Krok 3 – 5 min

Účastníci vytvoří kruh, přičemž stojí zády k sobě (takže se navzájem nevidí). Facilitující řekne nahlas slovo související s diskutovaným tématem (může to být obecnější pojem; v našem případě byla tématem klimatická migrace a tato slova jsme také použili). Každý člověk má 30–60 sekund na to, aby vytvořil obraz/pózu představující, co pro něj toto slovo znamená.

Krok 4 – 2 min

Jakmile každý vytvoří svou pózu, facilitující tleskne a všichni se otočí, aby si prohlédli pózy ostatních, přičemž stále drží svou vlastní.

Krok 5 – 3 min

Účastníci stále drží své pózy, pohybují se v prostoru a připojují se k ostatním, jejichž pózy jsou podobné nebo s nimi souvisejí, a tak vytvoří skupiny po 4–6 osobách. Pokud jsou počty osob ve skupinách příliš nerovnoměrné, facilitující je může trochu upravit, aby byly vyvážené.

Krok 6 – 5 min

Skupiny se rozmístí v prostoru a jednotliví lidé ve skupině se postaví tak, aby co nejlépe vyjadřovali vztahy mezi sebou navzájem, aniž by měnili své původní pózy.

Krok 7 – 10 min

Každá skupina představí ostatním svou kolektivní pózu – svůj obraz. Publikum poskytne krátkou, jednoslovnou zpětnou vazbu: své první asociace po shlédnutí obrazu.

Krok 8 – 10 min

Skupiny mají krátký čas na to, aby na základě obdržené zpětné vazby vylepšily své obrazy a vyjasnily, jaký typ útlaku jejich obraz znázorňuje.

Krok 9 – 5 min

Každá skupina vytvoří druhý obraz, který podle ní předcházel situaci znázorněné na původním (aktuálním) obraze a představuje tak minulý stav. Tímto způsobem vzniknou obrazy, které znázorňují minulý a aktuální stav.

Krok 10 – 5 min

Každá skupina poté vytvoří třetí obraz, který znázorňuje, jak by podle ní mohla být situace z původního obrazu pozitivně vyřešena, a představuje tak budoucí stav. Jakmile vytvoří všechny tři obrazy, musí vymyslet, jak bude probíhat přechod z jednoho obrazu do druhého (jak se každý jednotlivec může přesunout z jedné pózy do druhé).

Krok 11 – 15 min

Každá skupina představí ostatním celou sekvenci. Facilitující požádá publikum, aby zavřeli oči, zatímco skupina připravuje obraz minulosti. Poté publikum otevře oči. Po 20–30 sekundách facilitující tleskne a odpočítá 5–10 sekund na přechod k obrazu současnosti. Postup se opakuje i pro přechod k obrazu budoucnosti.

Krok 12 – 10 min

Ve skupině diskutujte o tom, co účastníci v obrazech viděli a jaké pocity v nich vyvolaly. Můžete použít tyto otázky:

- Jaké příčiny jste rozpoznali?
- Myslíte si, že jsou tyto příčiny realistické?
- Jsou navrhovaná řešení uspokojivá a realistická?
- Napadají vás nějaká jiná řešení?
- Jaké pocity ve vás aktivita vyvolala?

Poskytněte prostor pro osobní reflexi.

Tipy pro trenéra

Nejedná se o obtížné cvičení, ale účastníci by měli předem rozumět základním pojmům (např. obraz, útlak).

Alternativa

Pokud se účastníci cítí při aktivitě komfortně, mohou do obrazů přidat zvuky, verbální a pohybové prvky (např. jeden výraz a opakující se pohyb, který by postava, kterou představují, mohla v prezentovaném obraze použít). Tyto pokyny by byly součástí kroků 8, 9 a 10.

Komentář

Jedním z cílů obrazového divadla je komunikovat vizuálně a minimalizovat používání slov, proto povzbuzujte skupiny, aby se soustředily spíše na vytváření fyzických obrazů než na dlouhé diskuze. Čas na vytvoření každého nového obrazu by měl být krátký (asi 5 minut).

Zdroj

Tato aktivita je převzata z metody obrazového divadla, kterou vyvinul Augusto Boal jako součást divadla utlačovaných:

<https://sites.google.com/education.nsw.gov.au/boaldoe/boal/image-theatre>